

Herstemmingen.

Amsterdam kiest den heer VAN HALL boven den heer HEEMSKERK, en Leiden den heer TAETS VAN AMERONGEN boven den heer DE FREMERY. Ziedaar twee overwinningen door de reactionnaire partij op de constitutionele partij behaald. Moge dit eene waarschuwing voor de constitutionele kiezers wezen, die nog in de gelegenheid zijn hunne stemmen uit te brengen, om zich des te krachtiger aaneen te sluiten, ten einde op hunne beurt de overwinning op de reactionnaire partij te behalen. (1)

Dat het den heer VAN HALL mogelijk was zich in een district van ongeveer vierduizend kiezers, met ruim twaalf honderd stemmen verkozen te krijgen, bewijst dat de deelneming der Amsterdamsche kiezers zeer luttel was. Maar men ziet hieruit wat de geslotenheid eener partij vermag. Men mag voor zeker aannemen, dat de kiezers die de kleur van den heer VAN HALL zijn toegedaan, benevens hen die uit politieke beweegredenen zich onder de vlag van den heer VAN HALL geschaard hebben, genoegzaam eenparig zullen zijn opgekomen. Men kan aannemen, dat deze twaalfhonderd stemmen de som van alle reactionnaire elementen van het Amsterdamsche kiezers-collegie uitmaken, en deze kleine schaar van eensgezind handelende kiezers heeft de overwinning behaald op eene tweemaal grotere schaar van kiezers, omdat deze, oneensgezind of onverschillig, tijdelijk bleven toezien en stilzitten, toen het er op aan kwam, door te stemmen voor eenen constitutionelen candidaat, de pogingen der reactie magteloos te maken.

De niet-herkiezing van den heer DE FREMERY te Leiden heeft ons zeer leed gedaan, niet alleen omdat de vertegenwoordiging daardoor van een uitstekend ijverig en talentvol lid beroofd is, die in de voorste rijen der constitutionele partij stond, maar omdat men daardoor ook bij de aanstaande belangrijke ontwerpen van financiëlen en industriëlen aard, eene specialiteit zal missen, die dan vooral van groote dienst zou geweest zijn. Wij zijn niet zoo rijk aan mannen van veelzijdige kennis en ontwikkeling om, wanneer het goed geluk ons eenen zoodanigen te gemoet voert, dien na eene korte poos moedwillig, als een onnut voorwerp, weg te werpen. Men hoort van alle kanten zeggen: wij moeten praktische mannen hebben; wij moeten niet enkel advocaten en geleerden hebben, maar mannen die kennis en handeling van zaken, die ervaring van het gewone leven hebben; wij moeten mannen hebben, die onze kostbare koloniën niet enkel uit boeken, maar uit eigene aanschouwing hebben leren kennen. En op het eigen oogenblik, dat men dit zegt, gaat men den heer DE FREMERY, een onzer groote industriëlen, iemand die de Oost „niet enkel uit boeken, maar uit eigene aanschouwing” kent, een zoo bekwaam rekenmeester, dat hij den heer VAN HALL

in zijne becijferingen bij de scheepvaartwetten op diens eigen terrein sloeg, voorbij, om een gepensioneerd kavallerie-officier te kiezen, die in de Eerste Kamer grammaticale redevoevingen over het woord *ambt*, gestaafd uit de woordenboeken van ADELUNG en WEILAND, houdt. Maar welk licht zal de heer TAETS aanbrenge, hoe zal hij met kennis van zaken kunnen oordeelen, wanneer ons belastingstelsel op nieuwe grondslagen moet gevestigd worden? onze accijns-wetten hervormd moeten worden? onze gansche financiële huishouding herzien moet worden? Dit zijn van die aangelegenheden, welke thans der natie bovenal ter harte gaan, maar die noch op de jagt, noch in den paardenstal geleerd worden. Voordergelijke, in het staatshuishouden diep ingrijpende onderwerpen, is een schrander financiëel hoofd, als de heer DE FREMERY, onmisbaar. Zou men, — om van constitutionele beginselen niet eens te gewagen, — niet meenen, dat Nederland meer vertegenwoordigers van industrie dan vertegenwoordigers van kavallerie nodig had? Is het, bij het vooruitzicht op zoo vele ontwerpen die, naarmate zij bewerkt worden, zoo ontzaggelijk veel den materiëlen toestand van land en volk vooruitbrengen of achteruitzetten kunnen, voor den nijveren stand niet van het uiterste belang te zorgen, dat mannen, die het yak kennen, en die constitutioneel zijn ook ten aanzien van belasting-wetten, niet van de deelneming aan het maken dier wetten worden uitgesloten?

De vervanging van eenen vertegenwoordiger als den heer DE FREMERY door eenen in de politiek zoo totaal onbekenden persoon als de heer TAETS, is duidelijk alleen eene partijzaak, waarbij meer het individueel vooroordeel, dan het algemeen belang is geraadpleegd.

Het is echter gelukkig, dat de particuliere en locale beweegredenen die de Leidsche kiezers bewogen, het land van de diensten van een zoo constitutioneel man en eene zoo kwalijk te missen specialiteit te berooven, niet overal werken. Niet in alle districten heeft de kavallerie boven de industrie de bovenhand, en niet overal is het vooroordeel zoo magtig, om voor onbevange oordeel geene plaats te laten. Zoolang er nog districten zijn, waar constitutionele kiezers geroepen worden vacaturen te vervullen, geven wij de hoop niet op, den heer DE FREMERY nog zijne plaats in de vertegenwoordiging te zien innemen.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 9 sept. De jongste berigten uit Kassel verwekken hier eene onbeschrijflijke sensatie. Zij hevestigen op eene smartelijke wijze alles wat wij vroeger hebben voorspeld, nopens den volkomen ondergang van het constitutionele leven in Duitschland. De indruk die hierdoor verwekt wordt, is des te pijnlijker, naar mate de Keurhessische regering, meer dan eenige andere, zich tot dusverre streng aan de grondwet had gehouden en men althans van deze zijde eene zoo handlastelijke inbreuk bijna voor onmogelijk hield; en dit ongelooflijke is echter geschied. Ofschoon de openbare rust nergens gestoord werd, is eene ordonnantie verschenen, die de constitutionele hulten kracht stelt en den staat van beleg afkondigt. De wettige magt is in handen der militaire autoriteiten overgegaan; de vrijheid der druk pers is geschorst; alle politieke dagbladen kunnen voortaan slechts met

bijzondere toestemming der ministers verschijnen; ook op het verdere bestaan van maatschappijen en verenigingen is dezelfde maatregel toegepast. De gewapende burgermagt wordt slechts voorloopig en tot nader bevel in stand gehouden.

De ordonnantie, welke deze willekeurige bepalingen behelst, wordt alom. waar zij aangeplakt is, door gendarmes bewaakt, ten einde te verhinderen, dat zij afgescheurd wordt. De rust is tot dusverre in de hoofdstad ongestoord gebleven. Of dit elders het geval zal zijn, hieraan heeft men redenen te twijfelen; men verwacht veeleer dat het volk tot openlijken weerstand zal geprovoceerd worden, ten einde een voorwendel te hebben om vreemde troepen binnen te roepen. Intusschen verklaren de regterlijke autoriteiten zich reeds tegen de handelingen der regering. Zoo heeft het opperste gerechtshof te Fulda de eenparige verklaring afgelegd dat de ordonnantie des keurvorsten van den 4den dezer, betreffende de verdere heffing der belastingen, als strijdig met de constitutie, „onwettig en niet verbindend was.” Volgens de laatste mededeelingen uit Kassel zijn door den heer *Hassenpflug*, die thans mede aan het hoofd van het departement van Financiën staat, onderscheidene ambtenaren, die geweigerd hadden de belastingen te innen, van hunnen post ontzet geworden. Deze man is dermate bij het gansche volk gehaat, dat hij zich genoodzaakt zal zien tot de uiterste middelen van geweld de toevlugt te nemen, om zich staande te houden, en zelfs in Kassel, houdt men het voor niet onwaarschijnlijk, dat hij Beijersche of Hanoversche troepen te hulp zal roepen. Daar de Keurhessische troepen de eenige in Duitschland zijn, welke den eed van getrouwheid aan de constitutie hebben afgelegd, kan de regering, die dezelve thans met voeten treedt, geenszins op dezelve rekenen, en moet in tegendeel weerstand van die zijde vreezen. Deze vrees is ook zeer gegrond. Vele dezer soldaten hebben zich reeds geuit, dat wel verre van de wapens te willen bezigen tegen hunne landgenooten, die de constitutie willen gehandhaafd zien, zij deze zullen helpen verdedigen en niet gedoogen, dat vreemde troepen in het land komen.

Frankfort, 10 sept. Te gelijk met de tijding, dat de Keizer van Oostenrijk zijne inspectie reis naar Bohemen ondernomen heeft, meldt men, dat het leger aldaar versterkt is. Men zegt, dat het thans 90,000 man tellende korps tot 120,000 man zal gebracht worden. Dit leger, even als dat in Vorarlberg, hetwelk insgelijks eerstdaags zal versterkt worden, bestaat uitsluitend uit troepen, die de veldtogten in Italië en Hongarije mede gemaakt hebben.

— Uit Kassel wordt van gisteren gemeld, dat de Keurvorst van Hessen den luitenant-generaal *Bauer* tot opperbevelhebber van alle troepen en burgerwachten in het keurvorstendom benoemd heeft. Gisteren zijn verscheidene bataillons van Kassel naar Marburg en Fulda getrokken. Te Kassel zijn alle posten versterkt en de woningen van al de ministers door gewapende magt bezet. De drukkerij van het ultra-radikale blad *Hornisse* werd op hoog gezag gesloten en ook aan de redactie van de *Neue Hess. Ztg.* te kennen gegeven, om niet zonder verlof te verschijnen; de redactie heeft hiertegen geprotesteerd. De burgemeester van Kassel, de heer *Henkel*, is wogens wederspanningheid afgezet en door den assessor *v. Goddaens* vervangen. Het stedelijk bestuur heeft bij het ministerie geprotesteerd tegen de afkondiging van het in staat van beleg stellen en hiervan de burgers in eene proclamatie verwittigd. Velen meenen te Kassel, dat wanneer Beijersche troepen in Keur-Hessen mochten binnen rukken, Pruisen zulks niet met onverschilligheid zoude aanzien, maar interveniëren.

Hamburg, 9 sept. De lands-vergadering der herzogdommen heeft hare zittingen in het slot van Kiel begonnen.

Quatrent de gevechten, welke gisteren voor de positie der Denen zijn geleverd, heeft men nog weinig zekers vernomen. De Denen schijnen, in geringe getale, zoowel van de zijde van *Holstenland*, als aan den kant van *Süderstapel*, te zijn voortgerukt, en eerst de Holsteiners te hebben teruggedreven, maar, nadat deze versterking hadden bekomen, op hunne beurt te zijn teruggetrokken, zonder zich in een ernstig gevecht in te laten. Dat deze gevechten weder bloed hebben gekost, is vrij zeker. De Holsteiners begrooten hun verlies aan dooden en gekwetsten op 20 à 30 man. Dat der Denen wordt niet opgegeven. Men heeft gesproken van 50 à 60 gevangenen; maar deze opgave schijnt overdreven te zijn.

Den 5den hebben drie Holsteinsche kanonneersloepen, bij Heiligenhafen, een aantal kanonschoten met Deensche oorlogschepen gewisseld; doch met geen ander gevolg, dan het zwaar verwonden van een paar matrozen aan boord van een der Holsteinsche schepen.

Wenen, 8 sept. Te Ofen zijn den 7den september al de wandelende spelers op de straatspelen op het stadhuis bijeen geroepen en werden de stiften voor de Hongaarsche wijzen uit de kasten weggenomen. Ook werden 40 personen, die des nachts den *Rakoczy-marsch* gespeeld hadden, in hechtenis genomen.

Berlijn, 9 sept. Gisteren heeft het ministerie bij telegraphische dépêche uit Kassel het berigt ontvangen, dat het geheele keurvorstendom Hessen in staat van beleg is verklaard. Een aantal staf officieren hebben

(1) Zoo even vernemen wij, dat Zwolle den heer VAN DIEGEL voorbij gaat, om te kiezen den heer VAN PRINSTEREN!!!

